

Паска І.М.

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри публічного управління,
адміністрування та міжнародної економіки,
Білоцерківський національний аграрний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4453-8905>

Драган О.О.

кандидатка економічних наук, доцентка,
доцентка кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Білоцерківський національний аграрний університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-2453-0556>

Батажок С.Г.

кандидатка економічних наук, доцентка,
доцентка кафедри економіки та економічної теорії,
Білоцерківський національний аграрний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8951-5785>

Paska Ihor, Drahan Oksana, Batazhok Svitlana

Bila Tserkva National Agrarian University

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОПИТУ НА ГРОШІ ТА ФІНАНСОВОЇ ПОВЕДІНКИ ДОМОГОСПОДАРСТВ У МІЖНАРОДНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Досліджено теоретико-методичні засади вивчення попиту на гроші та фінансової поведінки домогосподарств у міжнародній економіці. Обґрунтовано, що попит на гроші слід розглядати як результат взаємодії макроекономічних, інституційних, поведінкових і цифрових чинників, а фінансова поведінка домогосподарств формується під впливом доходів, інфляційних очікувань, довіри до фінансових інститутів, рівня фінансової грамотності та адаптації до ризиків. Систематизовано основні теоретичні підходи до аналізу цих явищ та визначено методичні орієнтири комплексного дослідження їх взаємозв'язку. Доведено, що сучасний аналітичний інструментарій має поєднувати монетарний, поведінковий, інституційний та цифровий підходи, що забезпечує більш повне пояснення фінансових рішень населення в умовах глобалізації, цифровізації та економічної невизначеності. Окреслено напрями подальших досліджень.

Ключові слова: попит на гроші; фінансова поведінка; домогосподарства; міжнародна економіка; фінансова грамотність; цифровізація; інфляційні очікування; фінансові рішення; монетарний аналіз.

Постановка проблеми. У сучасній міжнародній економіці попит на гроші та фінансова поведінка домогосподарств формуються під впливом комплексу взаємопов'язаних чинників, серед яких велике значення мають макроекономічна нестабільність, інфляційні коливання, цифровізація платіжних інструментів, трансформація заощаджувальних моделей, зміна споживчих пріоритетів і зростання фінансових ризиків. За цих умов домогосподарства виступають і споживачами фінансових послуг, і важливими суб'єктами грошового обігу, інвестиційних процесів та перерозподілу ресурсів, що обумовлює необхідність поглибленого дослідження мотивів зберігання ліквідності, схильності до заощадження, структури грошових активів і реакції на зміни монетарного середовища. Актуальність цієї проблематики поси-

люється тим, що традиційні підходи до аналізу попиту на гроші дедалі частіше виявляються недостатніми для пояснення поведінкових та цифрових трансформацій, які визначають фінансові рішення домогосподарств у глобалізованому середовищі.

Наукова проблема полягає у необхідності теоретико-методичного переосмислення дослідження попиту на гроші та фінансової поведінки домогосподарств з урахуванням сучасних міжнародних тенденцій, міжкраїнних відмінностей, поведінкових аспектів і впливу фінансових інновацій. Практичне значення її розв'язання пов'язане з формуванням якісного аналітичного підґрунтя для вдосконалення монетарної політики, прогнозування змін у споживчій та заощаджувальній поведінці населення, підвищення ефективності механізмів фінансового регулю-

вання та адаптації інструментів державної політики до нових умов функціонування домогосподарств. У цьому контексті дослідження набуває важливого значення як для розвитку економічної теорії, так і для вирішення прикладних завдань у сфері макрофінансової стабільності, фінансової інклюзії та забезпечення стійкості національних економік.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній науковій літературі попит на гроші та фінансова поведінка домогосподарств розглядаються крізь призму поведінкових фінансів, ощадно-інвестиційних рішень, кредитної активності, цифровізації та впливу макроекономічної нестабільності. Українські дослідники, зокрема Т. Кізима, В. Булавинець, А. Кізима [2], О. Береславська, С. Шишков, Н. Шелудько [1], С. Онишко, Н. Добрянська [3], О. Лозиченко [4], акцентують увагу на психологічних, соціально-економічних і воєнних чинниках трансформації фінансової поведінки населення, тоді як зарубіжні науковці, зокрема С. Ван, Д. Лю, П. Чжан [8], Д. Цай, Дж. Коу, Ю. Хе [9], В. Дас [10], пов'язують динаміку попиту на гроші з фінансовим розвитком, цифровими фінансами, фінансовою грамотністю та стійкістю домогосподарств до економічних шоків.

Попри вагомий науковий доробок у сфері дослідження попиту на гроші, ощадної активності, споживчо-кредитної поведінки та фінансових рішень домогосподарств, у сучасній науковій літературі недостатньо розробленим залишається комплексний теоретико-методичний підхід до аналізу цих явищ саме в умовах міжнародної економіки. Це зумовлює необхідність поглиблення теоретико-методичних засад дослідження попиту на гроші та фінансової поведінки домогосподарств із позицій міжdisciplinaryного та міжнародного економічного аналізу.

Формулювання цілей статті. Метою статті є теоретичне узагальнення та методичне обґрунтування засад дослідження попиту на гроші і фінансової поведінки домогосподарств у міжнародній економіці з урахуванням впливу макроекономічних, інституційних, поведінкових і цифрових чинників на фінансові рішення населення. Для досягнення поставленої мети у статті передбачено вирішити такі завдання: уточнити економічний зміст категорій «попит на гроші» та «фінансова поведінка домогосподарств»; систематизувати основні теоретичні підходи до їх дослідження; визначити ключові чинники, що впливають на трансформацію фінансової поведінки домогосподарств у міжнародному середовищі; обґрунтувати методичні орієнтири комплексного аналізу взаємозв'язку між грошовим попитом і фінансовими практиками домогосподарств; окреслити напрями адаптації наукового інструментарію до сучасних викликів глобалізації, цифровізації та зростання економічної невизначеності.

Виклад основного матеріалу. У сучасній міжнародній економіці дослідження попиту на гроші та фінансової поведінки домогосподарств набуває виняткової ваги у зв'язку з поглибленням макрофінансової нестабільності, цифровізацією фінансових послуг, трансформацією моделей заощадження, споживання та інвестування, а також зростанням ролі поведінкових чинників у при-

йнятті фінансових рішень. Сьогодні домогосподарства виступають активними суб'єктами грошового обігу, кредитного ринку, інвестиційних процесів та механізмів перерозподілу фінансового капіталу. Тому аналіз попиту на гроші не може обмежуватися виключно макроекономічною площиною, а має бути доповнений дослідженням мотивацій, очікувань, ризик-апетиту, адаптаційних моделей та фінансової культури домогосподарств [2; 5; 7].

У класичному і неокласичному трактуванні попит на гроші традиційно розглядається як функція доходу, рівня цін, процентної ставки та альтернативної вартості зберігання ліквідних активів. Однак у сучасних умовах такий підхід уже не є достатнім для пояснення фінансових рішень населення, оскільки на грошовий попит, крім ринкових параметрів впливають й інституційні, поведінкові та технологічні чинники. Сучасні дослідження підтверджують, що фінансовий розвиток, ступінь залученості у глобальну економіку, міжнародна мобільність капіталу, поширення цифрових платіжних інструментів і зміни в архітектурі фінансових ринків суттєво модифікують структуру попиту на гроші [8; 11; 16]. Це означає, що грошовий попит дедалі більше слід трактувати як багатфакторне явище, пов'язане з поведінкою економічних агентів у середовищі невизначеності.

Теоретичне осмислення фінансової поведінки домогосподарств також зазнало суттєвої еволюції. Якщо в межах традиційної економічної теорії домогосподарство розглядалось як раціональний суб'єкт, який максимізує корисність і приймає фінансові рішення на основі повної інформації, то сучасні поведінкові фінанси доводять, що реальна фінансова поведінка формується під впливом когнітивних викривлень, емоційних реакцій, соціальних норм, довіри до фінансових інституцій та попереднього досвіду [2; 15]. Тому фінансова поведінка домогосподарств охоплює широкий спектр практик: заощадження, споживання, інвестування, користування кредитами, страхування ризиків, формування резервів ліквідності, вибір фінансових продуктів і каналів доступу до фінансових послуг [4; 6; 7].

У цьому контексті доцільно уточнити економічний зміст категорій дослідження. Попит на гроші слід розуміти як обумовлену системою макроекономічних, інституційних, поведінкових і технологічних чинників потребу економічних суб'єктів у зберіганні частини активів у ліквідній формі для здійснення поточних трансакцій, формування резерву вартості, реалізації спекулятивних мотивів та забезпечення фінансової безпеки. Таке трактування дозволяє врахувати роль очікувань, цифрових платіжних практик, інфляційного тиску й альтернативних інструментів заощадження [8; 11; 14; 16]. Фінансова поведінка домогосподарств є сукупністю дій, моделей вибору та рішень щодо формування, розподілу, використання і збереження фінансових ресурсів, які реалізуються під впливом доходів, ризиків, інституційного середовища, фінансової грамотності, цифрової доступності та поведінкових установок [2; 5; 9; 10].

Систематизація основних теоретичних підходів до дослідження попиту на гроші та фінансової поведінки

домогосподарств дає змогу виокремити кілька взаємодоповнювальних аналітичних площин. По-перше, це монетарний підхід, у межах якого попит на гроші аналізується через вплив доходу, цін, процентної ставки, інфляції та циклічних змін економіки. Його сучасна модифікація враховує фінансовий розвиток, міжнародну валютну інтеграцію, дивізійні грошові агрегати та зміну співвідношення між готівковими і безготівковими формами грошей [8; 11; 16]. По-друге, це поведінковий підхід, який акцентує на ролі психологічних упереджень, обмеженої раціональності, суб'єктивних оцінок ризику, інфляційних очікувань та соціальних ефектів у формуванні фінансових рішень населення [2; 13; 15]. По-третє, це інституційний підхід, який пояснює фінансову поведінку домогосподарств крізь призму довіри до банківської системи, стабільності фінансових інститутів, якості регулювання, захисту прав споживачів і доступності фінансових послуг [3; 5; 6]. По-четверте, це цифровий підхід, який досліджує вплив цифрових фінансів, фінтех-рішень, мобільного банкінгу, онлайн-кредитування та електронних платіжних систем на трансформацію фінансової поведінки та структури попиту на гроші [9; 12].

Зіставлення змісту основних теоретичних підходів доцільно представити у табличній формі, що дає змогу чіткіше окреслити аналітичні змінні та дослідницькі акценти кожного підходу (табл. 1).

З позицій міжнародної економіки попит на гроші та фінансова поведінка домогосподарств формуються в умовах зростаючої взаємозалежності національних ринків, транснаціонального руху капіталу, глобальних інфляційних хвиль, змін валютних режимів та поширення універсалізованих цифрових фінансових платформ. Це вказує на те, що домогосподарства дедалі частіше приймають фінансові рішення, орієнтуючись на глобальні сигнали: коливання валютних курсів, відсоткову політику провідних центральних банків, геополітичні ризики, швидкість міжнародних фінансових трансакцій, доступ до альтернативних фінансових інструментів [8; 10; 12]. За таких умов попит на гроші змінює свою функціональну природу: поряд із трансакційним, обережним і спекулятивним мотивами посилюється мотив фінансової адаптації та самозахисту від нестабільності.

Показовими є результати досліджень, присвячених фінансовій поведінці населення в умовах кризових і воєнних шоків. Для України такі процеси пов'язані зі зміною інвестиційних уподобань, зростанням значення ліквідних резервів, посиленням ролі готівкових коштів, переорієнтацією на захисні активи та зміною пріоритетів у структурі споживання й заощадження [1; 3]. Реакція домогосподарств на шоки воєнного стану продемонструвала, що фінансова поведінка істотно залежить від відчуття безпеки, доступу до фінансової інфраструктури, стабільності доходів та очікувань щодо майбутнього [1; 3]. У цьому аспекті попит на гроші виступає індикатором рівня тривожності, невизначеності та адаптивних стратегій домогосподарств.

Важливим напрямом теоретико-методичного аналізу є дослідження заощаджувальної поведінки як складової фінансової діяльності домогосподарств. Вона відіграє роль механізму стабілізації особистих фінансів, інструменту забезпечення майбутнього споживання та форми реагування на ризики зовнішнього середовища і джерелом формування інвестиційного потенціалу [4; 15]. Сучасні підходи доводять, що рішення про заощадження не можуть пояснюватися тільки рівнем доходів. На них впливають інфляційні очікування, доступність фінансових продуктів, довіра до банківської системи, цифрова інфраструктура, соціальні стандарти та рівень фінансової грамотності [9; 10; 13; 15]. Таким чином, ощадна поведінка є одним із каналів, через який фінансова діяльність домогосподарств впливає на структуру попиту на гроші.

На велику увагу також заслуговує вплив інфляції та персоналізованого інфляційного досвіду на фінансові рішення домогосподарств. У сучасних дослідженнях доведено, що індивідуально сприйнята інфляція формує ставлення населення до заощаджень, депозитів, готівки та поточного споживання [13]. Домогосподарства, які відчують посилення інфляційного тиску у своєму повсякденному житті, частіше змінюють структуру активів, скорочують довгострокові заощадження, збільшують попит на високоліквідні ресурси або, навпаки, шукають альтернативні способи збереження вартості. Це змінює класичні параметри функції попиту на гроші, зокрема в нестабільних економіках та країнах із перехідними інституційними системами [8; 13; 14].

Таблиця 1

Теоретичні підходи до дослідження попиту на гроші та фінансової поведінки домогосподарств

Підхід	Ключовий зміст	Основні аналітичні змінні	Представник економічної школи
Монетарний	Пояснює попит на гроші через макроекономічні параметри та грошові агрегати	доходи, ціни, ставка, інфляція, валютний курс	[8; 11; 16]
Поведінковий	Розкриває роль очікувань, упереджень, ризик-апетиту та соціальних норм	схильність до ризику, викривлення, інфляційні очікування	[2; 13; 15]
Інституційний	Акцентує на якості фінансового середовища та довірі до інститутів	стабільність системи, регулювання, захист споживачів, довіра	[3; 5; 6]
Цифровий	Відображає вплив фінтеху та цифрової інклюзії на фінансові практики населення	цифрові сервіси, мобільний банкінг, фінансова грамотність, доступність	[9; 12]

Джерело: узагальнено авторами

Не меншим чинником трансформації фінансової поведінки домогосподарств є фінансова грамотність. Вона впливає на якість оцінки ризиків, здатність порівнювати фінансові продукти, раціональність вибору між споживанням і заощадженням, і на спроможність використовувати цифрові фінансові сервіси [9; 10]. Високий рівень фінансової грамотності зменшує вразливість домогосподарств до інфляційних, кредитних і шахрайських ризиків, сприяє диверсифікації активів і формує більш стійкі моделі фінансової поведінки [9; 10]. У методичному аспекті це означає, що дослідження попиту на гроші та фінансової поведінки населення повинно включати індикатори фінансової обізнаності, цифрових компетентностей і здатності працювати з фінансовою інформацією.

Цифровізація фінансових відносин суттєво змінює як канали реалізації грошового попиту, так і саму логіку фінансової поведінки домогосподарств. Поширення мобільних додатків, цифрових гаранцій, віддаленого банкінгу, платформеного кредитування та фінансових технологій розширює доступ до фінансових послуг, але одночасно породжує нові ризики, пов'язані з кібербезпекою, надмірною кредитною доступністю, фрагментацією фінансових рішень і нерівністю цифрового доступу [9; 12]. Дослідження цифрової фінансової інклюзії переконливо засвідчують, що вона здатна знижувати фінансову вразливість домогосподарств. Цей ефект істотно залежить від соціально-територіальних диспропорцій, рівня освіти, доходів та цифрової інфраструктури [12]. Тому в сучасних умовах попит на гроші слід аналізувати з урахуванням форм їх цифрового зберігання, переміщення та використання

Дослідження депозитної поведінки домогосподарств додатково підтверджують, що рішення щодо зберігання коштів у банківській системі формуються під впливом відсоткових ставок, витрат пошуку інформації, рівня довіри до банківських установ, очікувань щодо зміни ринкових умов та відчуття надійності фінансових інструментів [14]. Це особливо важливо для пояснення того, чому в окремих випадках домогосподарства утримують значні обсяги коштів у низькодохідних або неформальних формах. У межах міжнародної економіки такий аспект пов'язаний із загальними тенденціями фінансової фрагментації, асиметрії інформації та неоднорідності доступу до фінансових ринків та інституційних обмежень.

Отже, методичне дослідження попиту на гроші та фінансової поведінки домогосподарств повинно спиратися на комплексний і міждисциплінарний підхід. Його доцільно будувати на поєднанні кількох груп методів. Загальнонаукові методи: абстрагування, узагальнення, систематизація, порівняння, структурно-функціональний аналіз дають змогу уточнити понятійний апарат і виявити взаємозв'язки між ключовими категоріями. Економіко-статистичні методи дозволяють оцінити вплив доходів, інфляції, ставок, цифрової інклюзії та фінансової грамотності на грошовий попит і фінансову поведінку домогосподарств [7; 8; 12; 16]. Пове-

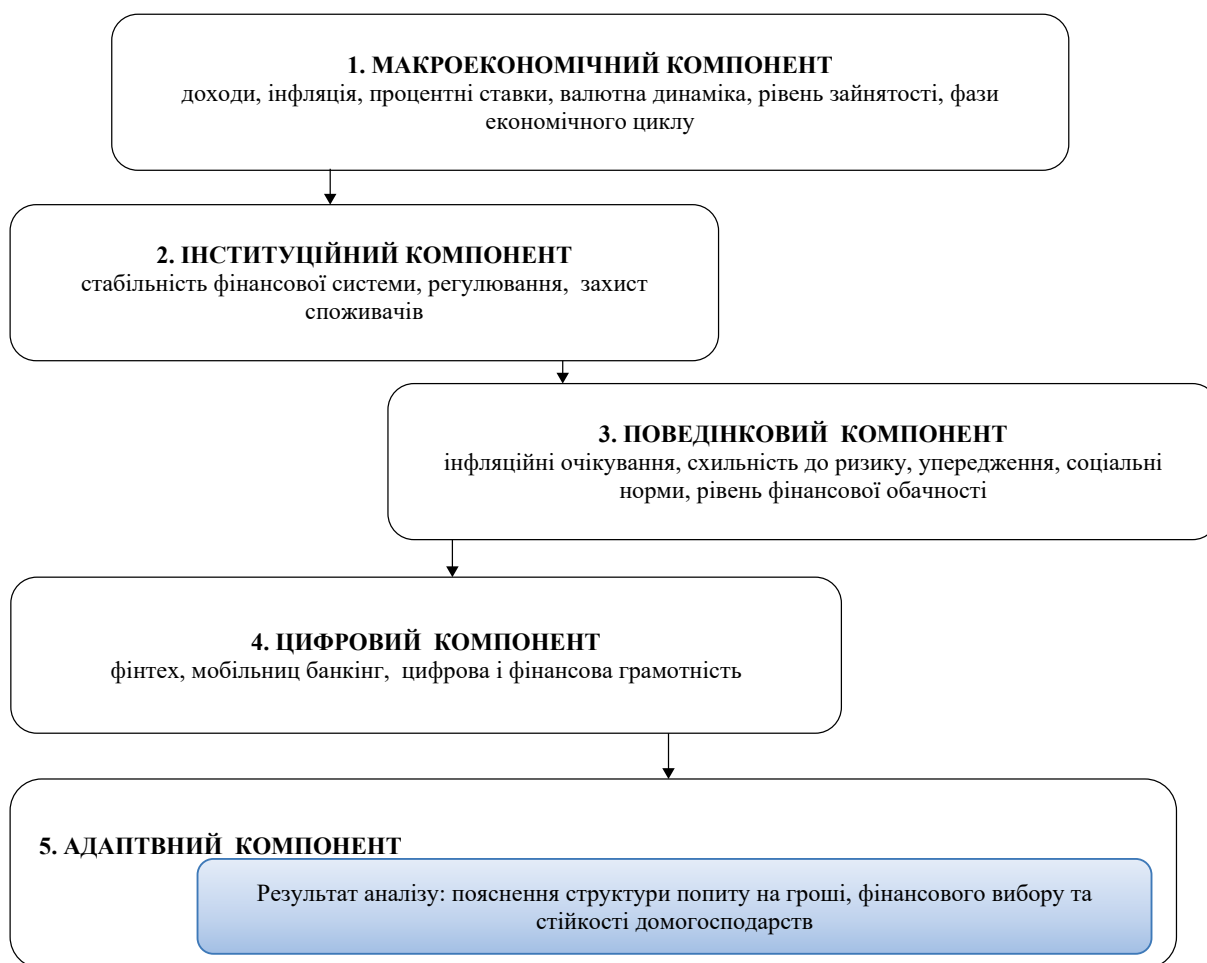
дінкові та соціологічні методи орієнтовані на виявлення мотивацій, очікувань, упереджень та моделей фінансового вибору [2; 10; 13; 15]. Інституційний аналіз дозволяє оцінити вплив якості фінансового середовища, регуляторних правил, довіри до інститутів та фінансової інклюзії на рішення населення [3; 5; 6; 12]. У межах методичного контуру доцільно запропонувати п'ятикомпонентну модель комплексного аналізу взаємозв'язку між попитом на гроші та фінансовою поведінкою домогосподарств у міжнародній економіці. Перший компонент – макроекономічний, який охоплює доходи, інфляцію, процентні ставки, валютну динаміку, рівень зайнятості, фази економічного циклу. Другий – інституційний, що включає стабільність фінансової системи, довіру до банків, ступінь розвитку фінансового ринку, наявність механізмів захисту споживачів. Третій – поведінковий, де враховуються інфляційні очікування, схильність до ризику, упередження, соціальні норми, рівень фінансової обачності. Четвертий – цифровий, пов'язаний із доступом до цифрових фінансових сервісів, фінтех-інструментів, мобільного банкінгу та цифрової фінансової грамотності. П'ятий – адаптаційний, який відображає реакцію домогосподарств на шоки, кризові явища, воєнні ризики та інші фактори невизначеності.

П'ятикомпонентну модель комплексного аналізу взаємозв'язку між попитом на гроші та фінансовою поведінкою домогосподарств доцільно подати у вигляді послідовного методичного контуру (рис. 1).

Практична цінність такого підходу в тому, що він дозволяє пояснити неоднорідність фінансової поведінки домогосподарств у різних країнах і соціально-економічних групах та сформувати основу для більш точного прогнозування змін у структурі грошового попиту.

Також, інтеграція макроекономічних і поведінкових змінних дає змогу краще зрозуміти, чому за однакових монетарних умов різні групи домогосподарств демонструють різні моделі зберігання коштів, використання кредитів, формування резервів або переходу до цифрових інструментів. Це особливо важливо для країн із високою економічною волатильністю, інституційною нестійкістю або прискореними темпами фінансової цифровізації або слабким захистом прав споживачів фінансових послуг.

Таким чином, теоретико-методичні засади дослідження попиту на гроші та фінансової поведінки домогосподарств у міжнародній економіці мають формуватися на основі синтезу монетарного, поведінкового, інституційного та цифрового підходів. Такий синтез дозволяє перейти від вузького розуміння грошового попиту як макроекономічної функції до ширшого трактування його як результату складної взаємодії економічних стимулів, інституційного середовища, індивідуальних очікувань, цифрових практик і стратегій адаптації домогосподарств до змінного глобального середовища. Комплексність і міждисциплінарність є необхідною умовою побудови сучасного наукового

Рис. 1. П'ятикомпонентна модель комплексного аналізу попиту на гроші та фінансової поведінки домогосподарств

Джерело: власна розробка авторів

інструментарію, здатного адекватно пояснювати фінансові рішення населення та зміни у структурі попиту на гроші в умовах глобалізації, цифровізації та зростання економічної невизначеності.

Висновки. Узагальнення теоретичних і прикладних підходів до дослідження попиту на гроші та фінансової поведінки домогосподарств у міжнародній економіці дає підстави стверджувати, що ці явища мають розглядатися як взаємопов'язані елементи єдиної системи фінансових рішень населення, чутливої до впливу макроекономічних, інституційних, поведінкових і цифрових чинників. Доведено, що попит на гроші в сучасних умовах не може бути пояснений виключно через класичні ринкові змінні, оскільки його структура та динаміка дедалі більше визначаються фінансовою грамотністю, рівнем довіри до фінансових інститутів, інфляційними очікуваннями, цифровою фінансовою інклюдзією, індивідуальним сприйняттям ризику та адаптаційною поведінкою домогосподарств у періоди нестабільності. У результаті дослідження обґрунтовано доцільність застосування комплексного міждисциплінарного підходу, який поєднує монетарний, поведінковий, інституційний і цифровий аналі-

тичні виміри, що дозволяє глибше розкрити механізми формування грошового попиту та фінансових практик населення в умовах глобалізації та посилення економічної невизначеності.

Перспективи подальших наукових розвідок доцільно пов'язувати з розробленням прикладного інструментарію емпіричного оцінювання взаємозв'язку між попитом на гроші, заощаджуваною, інвестиційною та кредитною поведінкою домогосподарств у різних типах економік. Уваги потребують порівняльні міжнародні дослідження впливу цифровізації фінансових послуг, воєнних і кризових шоків, інфляційної нестабільності, змін у споживчих очікуваннях та трансформації моделей фінансової безпеки населення на структуру ліквідних активів і фінансовий вибір домогосподарств. Перспективним є також поглиблення методик сегментації домогосподарств за поведінковими характеристиками, рівнем фінансової грамотності та цифрової адаптивності, а також інтеграція поведінкових індикаторів у моделі аналізу грошового попиту, що сприятиме підвищенню аналітичної точності досліджень і формуванню більш обґрунтованих рішень у сфері монетарної, соціальної та фінансової політики.

Список літератури:

1. Береславська О. І., Шишков С. Є., Шелудько Н. М. Інвестиційні уподобання населення України: реакція на шоки воєнного стану. *Український соціум*. 2022. № 4 (83). С. 76–91. DOI: <https://doi.org/10.15407/socium2022.04.076>
2. Кізіма Т., Булавинець В., Кізіма А. Фінансова поведінка домогосподарств у контексті розвитку поведінкових фінансів. *Економічний аналіз*. 2022. Т. 32. № 4. С. 152–164. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2022.04.152>
3. Онишко С. В., Добрянська Н. Б. Фінансова поведінка домогосподарств України в умовах військової агресії та її вплив на формування довгострокових трендів післявоєнного розвитку. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2023. № 1 (127). С. 112–119. URL: <https://ir.dpu.edu.ua/entities/publication/4762507e-394c-4f9c-b479-583023c08582/full>
4. Лозиченко О. М. Сутність ощадної поведінки та її роль у формуванні економічної поведінки домогосподарств. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2023. Т. 34 (73). № 3. DOI: <https://doi.org/10.32782/2523-4803/73-3-4>
5. V. Zaiats. Financial behavior of households in the context of their resilient development. *Demography and Social Economy*. 2024. Vol. 55. No. 1. P. 41–58. DOI: <https://doi.org/10.15407/dse2024.01.041>
6. Возняк Г. В., Каспшишак А. В. Детермінанти формування фінансової поведінки домогосподарств регіону в умовах сучасних викликів. *Регіональна економіка*. 2024. № 2 (112). С. 114–126. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2024-2-11>
7. Майорова Т., Тимошенко І., Урванцева С., Мякишевська О., Шуплат О., Василюшен Ю. Determinants of household financial behavior and a model of their influence on financial decision-making. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2025. Vol. 6 (65). P. 73–89. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.6.65.2025.4975>
8. Wang X., Liu D., Zhang P. Financial development, money demand, and currency internationalization: based on a multidimensional globalization perspective. *Finance Research Letters*. 2024. Vol. 67. Part A. Article 105830. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.frl.2024.105830>
9. Cai D., Kou J., He Y. The impact of digital finance on households' financial literacy. *Economic Analysis and Policy*. 2025. Vol. 88. P. 687–704. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.eap.2025.10.009>
10. Das V. Financial Literacy and Financial Well-Being Amid Varying Economic Conditions: Evidence from the Survey of Household Economics and Decisionmaking 2017–2022. *International Journal of Financial Studies*. 2025. Vol. 13. No. 2. Article 79. DOI: <https://doi.org/10.3390/ijfs13020079>
11. Fleissig A. R., Jones B. E. UK household-sector money demand and Divisia monetary aggregates in the new millennium. *Macroeconomic Dynamics*. 2024. Vol. 28. Issue 1. P. 51–73. DOI: <https://doi.org/10.1017/S1365100522000724>
12. Liu J., Chen Y., Chen X., Chen B. Digital financial inclusion and household financial vulnerability: An empirical analysis of rural and urban disparities in China. *Heliyon*. 2024. Vol. 10. Article e35540. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2024.e35540>
13. Kukk M., Toczynski J., Basten C. Beyond the headline: How personal exposure to inflation shapes the financial choices of households. *Journal of Monetary Economics*. 2025. Vol. 153. Article 103800. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jmoneco.2025.103800>
14. Yankov V. In Search of a Risk-Free Asset: Search Costs and Sticky Deposit Rates. *Journal of Money, Credit and Banking*. 2024. Vol. 56. Issue 5. P. 1053–1098. DOI: <https://doi.org/10.1111/jmcb.13056>
15. Batham S., Arora H., Gupta V. Investigation of the Antecedents of Personal Saving Behavior: A Systematic Literature Review Using TCM-ADO Framework. *Journal of Risk and Financial Management*. 2025. Vol. 18. No. 10. Article 554. DOI: <https://doi.org/10.3390/jrfm18100554>
16. Kumar N. N., Bibi K., Mohnot R. From Boom to Bust: Unravelling the Cyclical Nature of Fiji's Money Demand. *Journal of Risk and Financial Management*. 2025. Vol. 18. No. 7. Article 381. DOI: <https://doi.org/10.3390/jrfm18070381>

References:

1. Bereslavskaya O. I., Shyshkov S. Ye., Sheludko N. M. (2022) Investytsiini upodobannia naseleennia Ukrainy: reaktsiia na shoky voiennoho stanu [Investment preferences of the population of Ukraine: reaction to the shocks of martial law]. *Ukrainskyi sotsium*, no. 4 (83), pp. 76–91. DOI: <https://doi.org/10.15407/socium2022.04.076>
2. Kizyma T., Bulavynets V., Kizyma A. (2022) Finansova povedinka domohospodarstv u konteksti rozvytku povedinkovykh finansiv [Financial behavior of households in the context of the development of behavioral finance]. *Ekonomichnyi analiz*, vol. 32, no. 4, pp. 152–164. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2022.04.152>
3. Onyshko S. V., Dobrianska N. B. (2023) Finansova povedinka domohospodarstv Ukrainy v umovakh viiskovoi ahresii ta yii vplyv na formuvannia dovhostrokovykh trendiv pislivoiennoho rozvytku [Financial behavior of Ukrainian households under military aggression and its impact on the formation of long-term trends of post-war development]. *Derzhava ta rehiony. Seriya: Ekonomika ta pidpriemnytstvo*, no. 1 (127), pp. 112–119. Available at: <https://ir.dpu.edu.ua/entities/publication/4762507e-394c-4f9c-b479-583023c08582/full>
4. Lozychenko O. M. (2023) Sutnist oshchadnoi povedinky ta yii rol u formuvanni ekonomichnoi povedinky domohospodarstv [The essence of saving behavior and its role in the formation of the economic behavior of households]. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Seriya: Ekonomika i upravlinnia*, vol. 34 (73), no. 3. DOI: <https://doi.org/10.32782/2523-4803/73-3-4>
5. Zaiats V. (2024) Financial behavior of households in the context of their resilient development. *Demography and Social Economy*, vol. 55, no. 1, pp. 41–58. DOI: <https://doi.org/10.15407/dse2024.01.041>

6. Vozniak H. V., Kaspshyshak A. V. (2024) Determinanty formuvannya finansovoi povedinky domohospodarstv rehionu v umovakh suchasnykh vyklykiv [Determinants of the formation of financial behavior of households in the region under modern challenges]. *Rehionalna ekonomika*, no. 2 (112), pp. 114–126. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2024-2-11>
7. Maiorova T., Tymoshenko I., Urvantseva S., Miakyshevska O., Shuplat O., Vasylyshen Yu. (2025) Determinants of household financial behavior and a model of their influence on financial decision-making. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, vol. 6 (65), pp. 73–89. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptop.6.65.2025.4975>
8. Wang X., Liu D., Zhang P. (2024) Financial development, money demand, and currency internationalization: based on a multidimensional globalization perspective. *Finance Research Letters*, vol. 67, part A, article 105830. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.frl.2024.105830>
9. Cai D., Kou J., He Y. (2025) The impact of digital finance on households' financial literacy. *Economic Analysis and Policy*, vol. 88, pp. 687–704. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.eap.2025.10.009>
10. Das V. (2025) Financial literacy and financial well-being amid varying economic conditions: evidence from the Survey of Household Economics and Decisionmaking 2017–2022. *International Journal of Financial Studies*, vol. 13, no. 2, article 79. DOI: <https://doi.org/10.3390/ijfs13020079>
11. Fleissig A. R., Jones B. E. (2024) UK household-sector money demand and Divisia monetary aggregates in the new millennium. *Macroeconomic Dynamics*, vol. 28, issue 1, pp. 51–73. DOI: <https://doi.org/10.1017/S1365100522000724>
12. Liu J., Chen Y., Chen X., Chen B. (2024) Digital financial inclusion and household financial vulnerability: An empirical analysis of rural and urban disparities in China. *Heliyon*, vol. 10, article e35540. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2024.e35540>
13. Kukk M., Toczynski J., Basten C. (2025) Beyond the headline: How personal exposure to inflation shapes the financial choices of households. *Journal of Monetary Economics*, vol. 153, article 103800. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jmoneco.2025.103800>
14. Yankov V. (2024) In Search of a Risk-Free Asset: Search Costs and Sticky Deposit Rates. *Journal of Money, Credit and Banking*, vol. 56, issue 5, pp. 1053–1098. DOI: <https://doi.org/10.1111/jmcb.13056>
15. Batham S., Arora H., Gupta V. (2025) Investigation of the antecedents of personal saving behavior: A systematic literature review using TCM-ADO framework. *Journal of Risk and Financial Management*, vol. 18, no. 10, article 554. DOI: <https://doi.org/10.3390/jrfm18100554>
16. Kumar N. N., Bibi K., Mohnot R. (2025) From boom to bust: Unravelling the cyclical nature of Fiji's money demand. *Journal of Risk and Financial Management*, vol. 18, no. 7, article 381. DOI: <https://doi.org/10.3390/jrfm18070381>

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS FOR STUDYING THE DEMAND FOR MONEY AND THE FINANCIAL BEHAVIOR OF HOUSEHOLDS IN THE INTERNATIONAL ECONOMY

A theoretical generalization and methodological substantiation of the foundations for studying the demand for money and the financial behavior of households in the international economy have been carried out, taking into account the influence of macroeconomic, institutional, behavioral, and digital factors on the financial decisions of the population. The relevance of the topic is driven by the transformation of the global financial environment, heightened economic uncertainty, the digitalization of financial services, changes in saving, consumption, and investment patterns, as well as the growing role of behavioral determinants in shaping the demand for money. The economic content of the categories “demand for money” and “financial behavior of households” is clarified, and they are proposed to be considered as interrelated elements of a single system of financial decisions made by the population. The main theoretical approaches to their study are systematized, including monetary, behavioral, institutional, and digital approaches, and the feasibility of their integrated application is substantiated. It is determined that the modern structure of the demand for money is shaped not only by income, prices, and interest rates but also depends on the level of financial literacy, inflationary expectations, trust in financial institutions, digital inclusion, risk perception, and household adaptation strategies. Methodological guidelines for a comprehensive analysis of the relationship between money demand and household financial practices are substantiated, involving the use of interdisciplinary tools, the combination of general scientific, economic-statistical, behavioral, and institutional methods, as well as the consideration of crisis, war, and inflationary shocks. A study of the demand for money in the international economy is proposed to be conducted through a multi-level analytical model encompassing macroeconomic, institutional, behavioral, digital, and adaptive components. It is demonstrated that a comprehensive approach allows for a deeper explanation of the heterogeneity of household financial behavior; improves the quality of scientific analysis, and creates a basis for improving monetary, social, and financial policies in the context of globalization and growing economic instability.

Key words: demand for money; financial behavior; households; international economy; financial literacy; digitalization; inflation expectations; financial decisions; monetary analysis.

Дата надходження статті: 16.03.2026

Дата прийняття статті: 06.04.2026

Дата публікації статті: 29.05.2026